

کاره‌ساته‌کان میژووی ته‌مه‌نم ده‌گیرنه‌وه

که ریم خوشبین بهشی ب

دھنے لات و جوانیدا

م: شیلان عه بدو تلا

لاهدیرزه‌مانه‌وه مرؤوف
 راهاتووه يان له‌سهر ئەم شیوازه
 گۈشكراوه كە هەریكە له‌دەسەلات
 و هيىزوجوانى بەدو شىۋاز بەكار
 بېتى كە جارىيەك بەچاکەو جارىيەك
 بېپچەوانەوه، هەروەھا هەندى جار
 سەرەوتىش دەچىتە ئەو
 چوارچىويەوه كە چەندىن جار
 مرۇقەكان له‌سەر ھەر يەكىكى لهم
 وشانە بەشەر ھاتونن و ملمانى
 كە و تىتە نتوانانەوه.

چورچ) پاشان، دواي شکست
خواردنی ناپلیون ئەو کچەپەيوهندى
خوشەويستى لەگەل دۇزمنى
ناپلیوندا بەست بەناوى (دوق
ولنچتۇن) لەئاكىمدا دۈرۈمنەكەي
سەركەوتتو بۇو بەسەر ناپلیوندا
لەشەرى (واترلوادا، ئەم
كچەپەميشە شانازارى بەخۇرى و
جوانىيەكەيەو دەكرد، چونكە لاي
ھەردوو سەركەدەسەركەوتتو بۇو
ئەزمۇونى زۇرى لاي ھەردوو كىبان
پەيدا كرد و (دموازىل) وەك خۇرى
دەلى: ئۇ كەسى لەئۇيندا لىھاتتو
بېيت دەيىت لەشەرىش دا
يىھاتووبىت.

میردی لهای خله کشکارابو
کهنه مروق پاک و
راسنگزیه په یوندی خوش ویستی
له گله خزمه تکاریکی خویدا ه بلو
به شیوه هیکی به رده ده ام و نهیتی
به ناوی (جون براون) که کاری نه م
خزمه تکاریکا کردن و هی ته ویله
بورو و که پیشان دهوت (استه بلی)،
له پاشاندا زانرا که مدلانیکی لی ه بیه و
له لای خیزانیکی ئلمانی به خیو
ده کرا. تائیستا له نهندن فیلمیکی
سینه مایی هه بیه له سره ئم چیز و که
به ناوی (مسس براون) بهواتی ژنی
خادمیکی ستہ بیلی. مه بستی من له م
نمونانه ئه ویکه هه بیه که له رویک له و
چه مکانه بی با سمان کرد ده تو انریت
به هردو شیواز به کار بھترین،
ده بیت خویندنه و همان بز هه موو
بیواره کانی ژیان هه بی و سوود له و
ئه زموونانه و در بگرین. ئه مرو
چه ندین که سی به پرس، سیاسی،
بازرگان، فرمانبه رو هتد.... هن

که لهناؤ خاکدا و نازورهند بیون
 که هم رخه ریکی کوکردنی و هدی
 سه رمایه و زیادکردنی هیزو
 ده سله لاتن و همیشه چاویان له ودهی
 که هرچی هیزو ده سله لات و جوانی
 ههیه بؤ خویانی قورغ بکه، چاویان
 له به رژوهندی گشتی نینیه، ده بیت
 که م جوزه که سانه خزیان ببینن که
 چون له به رچاوی کومه ل شکست
 ده خون و میزو وویه کی رهشیان
 له سره تومار ده کوئی. چهندانی تر
 هن که تا ئیستا نهیتیه کانیان
 ئاشکرا نه بیو و هه رو به شارا و دی
 ما واهه ده ئینه ش چاوه ورانی ئاشکرا
 بیو نیانین.

بہ شیوه یہ کی زانستیانی ہا وچے رخ
بیر بکے یہ وہ دہینن لہ کونو ہو ؎ہم
میڑو وہ بر دہ اوم بو وہ تو تائیستا و
چہندین جار ٹھم ملما نیب دو بارہ
بیڑتے وہ، رنگے ؎ہ وہ ؎امانج و
ئومیدی سہ رکھی ھر مرؤ فیک بیت
بڑے وہی خری پی بگی یہ نیت سہر
کورسی (فہرمانہ وایا)۔

هـ روـهـهـاـلـهـ سـهـ زـمـانـيـ
فـهـ لـيـلـهـ سـوـفـانـيـ ئـهـ غـرـيقـيـهـ كـانـ وـ
ئـهـ فـلـاتـونـ اـهـوـ هـاـتـوـهـ کـهـ خـوـيـانـ
وـهـ کـهـ پـيـشـنـگـ يـانـ پـيـشـرـهـ وـ بـيـنـوـهـ
لـهـمـ بـوارـهـ دـاـ کـهـ چـزـنـ وـهـسـفـ وـ
پـيـاهـهـ لـدـانـ وـ گـرـىـ دـهـدـنـ بـهـ خـيـرـوـ
جـوـانـيـهـ وـهـ پـيـداـكـرـيـانـ کـرـدـوـهـ

له سره ئم باسه بۇئە وهى خېيان
بىكىك لە ئامانچانە.
دەسە لاتىش وەك و ئە
چە مکانى تر كەپە يووهستن
بەھىزىه وە دەتوانىن بلىيەن بىتىيە لە¹
تۇنانى زامنكردىنى ملکەچى يان
كۈويزىيەلى لە بەر چەند ھۆكارىك
كە پىوستىيان بەهاكىان يان ئە و
رىيتسا بەنەردىيان وە ھەيە. ھەروەھا
بىرىتىيەلە پىادە كىرنى ھىزى شەرع.
چەند جۈزىك دەسەلات ھەن

که پشت به دابونه ریته کونه کان
دبهستی و کرمه‌گه دسه‌لاتی
نه قلانیش پشت به پیوه‌ری یاسا
روونه‌کان دده‌ستیت. ئه‌گه رئمه
خزمان لیه‌کیک لهم چه مکانه و
بگلینین ده بیت بازنین هر یه که بیان بز
چ مه‌ستیک به کار ده هفتین

هه رو هها لسه رهتاي چه رخى
نوى دا چيرؤكى (ناپاپلۇن) و
(ماريايليوس) ماريايليوس جوانترىن
كچ بwoo لەندو ئەندامانى خىزانى
(هايسىبۈرۈج) كەگەورەترين
ئۇرسىتوكراتى بwoo. هه رو هها لەنيوان
ناپاپلۇن و پېلەندادا سەركەرەتكانى
پېلەندادا جوانترىن كچى ئە و شارە يان
پېشکەش بەناپاپلۇن كرد بەناوى
(ماريا فاللسكا) بۆ ئەوهى ئە و
درىندىھي رازى بکەن تاواز لەھىرىش
كىردىن بەھىنى، ئەوانىش سەربەخۆبى
ولاتى خۆيان پاراست، بەلام لەدوابى
ماريا، ناپاپلۇن پەيەوندى
خۆشەويىستى لەگەل كچەئەكتەرى

A black and white photograph showing a person sitting alone on a grassy hillside. They are positioned in front of a large, leafless tree with many branches. The person is sitting with their head down, appearing to be in deep thought or sadness. The background consists of a cloudy, overcast sky.

ریتوینی کردم تا مندالله که بدم
به یه کنی و خوش بچمه و بهرو
سه رباری، ئهگر سه رباری زم ته او و
بوو ئه و کاته بینه و ده کچه کم
و در بکرمه و ده. ئه و پیاوه خوی
هاوسه ری هه بوو، به لام مندالی
ندده بوو، پیشیناری ئه و هی بز کردم
که مندالله کم له لای ئه و هان جینه یام .
ناو و ایشانی خوی پیدام، به لانی
پیدام له کاتی گه رانه و همد کچه کم
پیدانه و ده.
به دلیلیکی پیر لر خم و زان به ره و
سه رباری که رامه و ده.

ئاسوی مندالان و كەم و كورى وەزارەتى پەروەردە

ماموستا عهداں سیامہ نسوری

لهدیهاته که خومن دهزیام و
که سیش گرفتی لابه لای بز درست
نه ده کردم، به لام که به لای ناکه هان
رووت تیکات. خوشت نازانی چلون
گیزدهت ده کات. روزنیکان هیزیکی
دهولت گه ماروی دیهاته که مانی دا،
من و دهیان که سی دیکه که خزمته
سه ربارزیمان نه کردبوو گیراین و
رهانیه سه ربارخانه کراین.

ئهوانیه لەکەل من جلى
سه ربارزیيان له بەر کراببوو، هەر
مۆلەتیان و درەگرت، دەرۋىشتن و
نەدھاتت ووه، يان
دەبۈونە پېشىمەرگەيان خۇیان
دەشارىدە و سەرى خۇیان بۆ
ھەندەران ھەلدەگرت. دەمزانى
خىزانىھەكم باردارەوە لەنۇ مانگى
تىزىك دەپتتە وە، بەھەزىزە وە دواي
چوار مانڭ ئەوسا مۆلەتم پىدرارو
بەردو ئاوايىي گەرامەوە. كەنۇھە
من ئومىدى لەلى ھاوسمەركەمدا
زىندىوو کردبۇوه، ھەم من
گەرابوومە وەھەم بەھەزىزە
ھەيتانە دىنیاى مەنالاھەكم بەھەشادو
كامەران بىبوو. من دەموىست
خزمەتى سه ربارزى تەواو بکەم و
لەشارىكى لاقچەپا کارىك پەيدا بکەم
و خۇم و خىزانم تىيىدا بەھەستىنەوە،
كەچىي چارەنۇوس سه رتپاى
گەلەلکانىلى تىكىدام، سەرجەم
خونەكانىلى يەتال كردىمەوە.

كاتى من گەرامە و ھاوسەرە كەم
لەھېزىر بارى گرانى باردارىدا
دەپىلاند نەھازارو خەمە كانى
لەنزيكە وەھازارو خەمە كانى
ھاوسەرە كەم دەدىت، ويستم بەھەر
نرخىك بى لەمدىن رزگارى بکەم.
ھەرچۈنى بى ھەندى پارە پۈولمان
قەززىردو بەرە شار رۇيىشتىن.
پېشىشكە ھاوسەرە كەم
لەنخۇخانەھەشتەتەوە. ماۋەي چەند
رۇزىك ئەو لەنخۇخانەخەۋىتىدا،
من يش لە میوانخانەدا مامەوە،
سەرەنچام لە كاتى لە دايىك بۇونى
مەنالاھەكىيادا مالتاوايى لە ژيانى كرد،
ئەمە كۆسىتكىي چەرگىربۇو،
ھاوسەرە كەم مالتاوايى لىكىرمەد و
چىكىي يەكىزىدە بە دىيارى بۆ

بىك ۴۸ سى دەردىك
ھېنەدە كوشەندەيە كەھزرو بىرى
مەرۇف ھەللىدە و شىنىتتەوە،
لەوانە بەئەۋەنەي براو خوشك و
كەسانى نزىكىان ھەمى ھەرگىز
ھەست بە دەردو ۋانى بىكەسى
نەكەن. من خۇم لە بنەمالاھە كى
ھەۋاز چاولم بۆ ۋىيان كردبۇوه،
بە لام تا كېرەلوكەي شەر
ھەمۇمانلى لە يەكتەر دانە بىراندبوو
ھەستم بە بىكەسى نەدەكەد. باوكم و
براكەم بۇونە پېشىمەرگە و
لەماۋەيە كى كەمدا ھەر دۈركىان
شەھىد بۇون، دايىك لە داخانى مەرگى
خۇيى نزىك كەرددە و خۇي
سووتاند، خۇشىكە كەشم
گەرۋەدى ھاوسەرە رېكى
ناڭ سېبەچ ببۇو. ھاوسەرە كى ھەم
رقى لەئىمە دەپتە و ھەم لە بەر
بازىرگانىكىرنىن و خۇشىيە كانى ژيان
ئاڭاگى لە دېتاران نەمابۇو. من دوابىن
كەسى بەنەمالاھەمان بۇوم كە
دەبۈايدەرېكى ژيان درېزەپىددەم،
ناسىياوە كانىم زۆريان بۆ ھەيتانىم تا
ژن بەنۇم، من دەمزانى ژيانى
كەمەرامەتى و بىكەسى سەختە،
بە لام ئۆمىد بە دوار ئۆر دىكەرمى
كرىم و بە دواي ژەھەيتاندا گەرام.
لە گوندىكى سەر سىنوردا كارى
كشتۇرالىم دەكىردى خۇم دەۋىياند.
خەلکى ئاوابىي ھاوا كارىان دەكىرمە و
رېزىيان دەگەرتەن، كەچى ژيان
ھەيدە سەختە و دۇزار بىبوو،
ئەواپانىش لەھېزىر بارى قورسدا
و يېكابۇونەوە، كېتشە و گرفتە كايان
دەۋامارىن. لەتىو ئە و سەختىيانىدا
كۆنەبرادەرېكىي باوكم كەئەۋىش
ھەۋاز و كەمەرامەت بۇو كەچە كەي
خۇي پېشىشكەش كردى، ئىدى دوو
مەرۇقىي بېدەرە تان ژيانى
ھاوسەرە يامان پېكەتىا. من دايىك و
باوكم نە بۇو، ھاوسەرە كەشم
جىكەلپىرە باوکىك كەسىكى ديكەي
شىك نە دە برد. ھېشىتا سالىك بە سەر
زەماۋەندى ئىمەنە گۈزە دارابۇو
كاخە زورم كۆچى دوايى كرد، ئىدى
ھەر بە جۇوتە مائەنەو،
من سەر بازىم نە كەردبۇو،

تەمەنی مەندىل لەدایك
بۇونە و دەست پىددەكتا تاقۇناغى يالق
بۇون دەرىز دەپتىتو، لەم ساۋىيەدا
ناتوانى بەتەواوى پېش بە خۇبىيەستى
زىياتىر بەندورۇ بېرگەكى پېش قايىمە،
ھەر لە خۆزانەوە تادەكتاھەمۇر ھاوارى
و ئۇ كەسانانى كەلەفېرىگە و حۆكمەت
و رېكخراوەكان گىنگى بەماھەكانى
مەرۋە دەدەن. ئەو قۇناغەزۆر
ھەستىارەلەزىيانى دوا رۇزى ھەمۇر
مەرۋەقىك و رەسمى ژيان و دروست
بۇونى ھەزەرەكان لەپىوهە
سەرچاوجادەگىن و ئاسپاوارى ھەمۇر
ئەو كەسانانى پېپەدىيار دەبىي
كەكارچەرىيانتا لەسەر ئۇ مەندالە
ھەبوبو، بېرىپەرەدەرە فېرىڭىزدىن
لەنىدەيەكىوھ بۇ نەنۋەپەكى دىكەو
تەنانەت لە خۆزان و تاكىكىوھ بۇ يەكىكى
دىكەوەدەگۈرىت.

ھەرپەنلىكى كوردىستان لەم چەند
سالەدى دويىدا ھەولىكى باشى دا بۇ
لىكلىكىنەوەلەزىيانى مەندالان و دانانى
پەرەدەيەكى كى دروست بۇ ئەو
سەبەستەت و ھەر لەو پېپۇانگەدا
دەسکارىيەكى زۆرى سىستەتمى
پەرەدەيەكى وزارەتى پەرەدەدرى
نۇنىي (بىستراو بىنراو) بۇ خەلکى
كوردىستان بىلا كەركەدە. يەكىكى لەو
بەرەمە جوانانە (گۈقەرلى ئاسىزى
مەندالان اھكە و وزارەتى پەرەدەدرى
دەكتا و كەمەلى بەرەھم و بابەتى
چوان لەخۇ دەگۈرىت، بەلام ئۇھى
جىڭەيى نىڭەرانى و سەر سۈرمانە
دابەشكىرىنى ئۇ كۈچپارەتەنەندە
تارىيەك، رەنگەغا لەمەرۋەق بىكەت بىلى
نەمۇونى چاڭىرە، ھەر بۇ نۇمنە
رەزىمارە(٨) ئۇ ئەن كۈچپارەمانگانە
كەلەمانگى خەزىزلىقىسى سالى
دەرچۇووه، تائىستا زۆرىك لەمەندالان و
قوتابخانەكان نىپان بىننۇو چاپىان پىي
نە كەوتۇنۇو لەكەنجىنەكاندا تۆزۈ خۆلى
لىنىشقا تووه، سىيىستەمى
بەرەدەلەك كە دەستان سەرەدارى